

EDICIJA NORDIC NOIR

Knjiga № 2

www.dokaz.rs

ZA IZDAVAČA

Nataša Atanacković
Nebojša Zorić

PREVOD

Mirko Bižić

LEKTURA I KOREKTURA

Dokaz izdavaštvo

DIZAJN KORICA I PRELOM

Blend Graphics

ŠTAMPA

DMD Štamparija

Beograd, 2019. | Tiraž 1000 | Prvo izdanje

Sva prava zadržana.

Nijedan deo ove knjige ne može se koristiti
niti reprodukovati u bilo kom obliku bez
pismene saglasnosti izdavača.

Naslov originala:

YRSA SIGURDARDÓTTIR

DNA

Copyright © Yrsa Sigurðardóttir 2014

Published by agreement with Salomonsson Agency

Translation copyright © 2019 za srpsko izdanje, Dokaz izdavaštvo

ISBN: 978-86-81518-01-4

IRSA SIGURDARDOTIR **DNK**

Preveo
Mirko Bižić

DOKAZ IZDAVAŠTVO
Beograd, 2019.

Ova knjiga je posvećena Paudlu

Zahvaljujem se sledećim ljudima za pomoć oko prikupljanja informacija za ovu knjigu: Brajijju Gudbrandsonu za informacije o Agenciji za zaštitu dece i Dečjem domu, Torleikuru Jouhanesonu o svetu radio-amatera i komunikacija, i Hatlgrimuru Gunaru Sigurdsonu o radio-komunikacijama i njihovom praćenju. Dugujem im svoju iskrenu zahvalnost. Sve eventualne greške su u celosti samo moje.

Irsa Sigurdardotir

1987.

PROLOG

Sedeli su na klupi kao da su poređani po veličini; devojčica, koja je bila najmlađa, na jednom kraju, a njena dva brata pored nje. Stari jednu, tri i četiri godine. Njihove tanke noge visile su sa tvrdog sedišta, ali za razliku od obične dece oni ih nisu njihali niti su se meškoljili, tako da su njihove nove cipele nepomično visile iznad sjajnog linoleuma. Na njihovim licima nije bilo radoznalosti, dosade ni nestrpljenja. Sve troje su zurili u prazan beli zid ispred sebe kao da gledaju crtač „Tom i Džeri”. Gledan kroz staklo, prizor je ličio na fotografiju – studija troje dece na klupi.

Sedeli su tu skoro pola sata. Uskoro će im biti dopušteno da ustanu, ali niko od odraslih koji su pazili na njih nije baš jedva čekao taj trenutak. Nedavna nagla promena u životu dece izgledala je beznačajno u poređenju sa onim što je sledilo. Kada izađu odavde, ništa više nikada neće biti isto. Ovog puta će to verovatno biti promena nabolje, ali ona je sa sobom nosila potencijalne nedostatke, koji bi na kraju mogli da prevagnu u odnosu na prednosti. To je bila dilema sa kojom se suočavala grupa ljudi okupljenih oko stola.

„Bojim se da je tako. Razmotrili smo sve druge mogućnosti, ali ovo je ono što stručnjaci preporučuju. Deca treba da budu smeštena u stalna boravišta što je pre moguće. Što su stariji, manje su im šanse da će biti usvojeni. Pogledajte samo koliko je teže bilo pronaći domove za dečake nego za devojčicu. Mogući roditelji su potpuno svesni da što su deca mlađa, uspešnije se prilagođavaju novom životu. Za dve godine će devojčica imati godina koliko ih mlađi brat sada ima, a onda ćemo se suočiti

sa istim problemom i sa njom.” Čovek je duboko udahnuo i mahnuo svežnjem papira da svojim rečima doda na značaju. To su bili izveštaji i psihijatrijske procene stručnjaka koji su pregledali decu. Ostali su klimali glavom, ozbiljnih lica; to jest, svi osim najmlađe prisutne žene, koja je bila najglasnija u svom protivljenju ovom predlogu. Ona je imala najmanje iskustva sa slučajevima zaštite dece i još uvek je u sebi čuvala iskru nade koju su ponovljena razočaranja odavno ugasila u ostalima.

„Zar ne bi trebalo da sačekamo još malo? Nikad se ne zna, možda još uspemo da nađemo par spreman da primi sve troje.” Skrenula je pogled ka deci koja su sedela na klupi kao okamenjena. Ruke je čvrsto stegnula na grudima kao da pokušava da spreči svoje dobronamerne instinkte i urođeni optimizam da isticure. Mogla je jasno da se seti kako su dva brata i sestra izgledali kada je njihov slučaj tek privukao pažnju vlasti: njihove prljave, zamršene tamne kose, neoprane odeće i izmučenih tela. Oči su im bile sjajne na umrljanim licima; obrazi obliveni suzama. Mlada žena se ponovo okrenula prema ostalim socijalnim radnicima, sa izrazom punim tuge. „Mora da postoji šansa.”

„Upravo sam objasnio sve ovo.” Čovek sa izveštajima zvučao je iscrpljeno. Pogledao je na svoj sat po treći put; obećao je svojoj deci da će ih voditi u bioskop. „Imamo parove koji se bore oko devojčice, ali vrlo malo ih je zainteresovano za dečake. Trebalo bi da budemo zahvalni što smo našli ovo rešenje; bilo bi uzaludno krenuti u potragu za nekim savršenim parom. Svi potencijalni usvojitelji dolaze kod nas i pažljivo smo pregledali spisak. U datim okolnostima ovo je daleko najpovoljniji ishod.”

Na ovo se nije imalo bogzna šta reći i oni su ozbiljno zaklimali glavama, svi osim mlade žene. Njene oči su zračile očajanjem. „Ali oni izgledaju toliko bliski. Brinem se da bi razdvajanje moglo da ih doživotno oštetiti.”

Ovog puta je čovek zatresao izveštajima toliko silovito da je od toga prisutnima zalepršala kosa. „Dva različita psihijatra su sasvim jasno rekla da bi bilo u najboljem interesu mlađih dvoje da budu razdvojeni. Dečak je preuzeo ulogu zaštitnika svoje male sestre. On je zasipa svom ljubavlju i brigom koju sâm nije dobijao, mada je još malo dete. Neće je ostaviti na miru; muče ga stres i bojazni zbog nje. Dečak ima samo tri godine, za